

Interview

Een groene parel in de wijk

Velen van ons hebben – zeker in coronatijd – wel eens een frisse neus gehaald op het Landgoed Oostduin-Arendsdorp. Het is een heerlijke groene long in onze wijk, met een geschiedenis die teruggaat tot in de zestiende eeuw. In de bekende koepel spraken we met Gerard van Evert, een van de bestuurders die namens Stichting Oostduin de landgoederen beheert, over het verleden, het heden én de toekomst van Oostduin-Arendsdorp.

‘Stichting Oostduin ziet zich als de rentmeester van het landgoed’, vertelt Gerard. ‘Rentmeesterschap is ook een christelijk begrip en dat past goed bij de stichting, die van oudsher een christelijke historie heeft. Gravin Van Bylandt, de laatste bewoner van het landgoed, was zeer gelovig en zij wilde niet haar gehele bezit aan de gemeente verkwanselen. Ze heeft het landgoed daarom nagelaten aan de Protestantse kerk. Het beheer kwam in 1947 in handen van Stichting Oostduin. Goed rentmeesterschap is ook relevant voor de toekomst. Het is belangrijk om zorgvuldig om te gaan met de omgeving en deze te koesteren voor de volgende generaties. Dat proberen we ook voor het landgoed te doen.’

Gerard is al sinds 1990 penningmeester van Stichting Oostduin. ‘In de jaren negentig vroeg het landgoed weinig aandacht, alles stond er goed bij’, vertelt hij. ‘In de jaren daarna, met het leegkomen van de portierswoning, ontstond de noodzaak om ingrijpend te restaureren. De laatste jaren zijn we ook intensief bezig geweest met de restauratie van de koepel, omdat er constructieve problemen waren. Het waren ingrijpende en kostbare hersteloperaties.’

De historische gebouwen op het landgoed – de koepel, de portierswoning en het huis ‘De Rietjes’ – zijn voor de stichting de parels van Oostduin-Arendsdorp. Onlangs kreeg zij de kans om een parel toe te voegen, toen zij de ‘Gravinnetuin’ kon verwerven. Deze ommuurde tuin,

Gerard van Evert

die oorspronkelijk deel uitmaakte van het landgoed, behoorde lange tijd bij de flat Arendsdorp. Gerard: ‘Wij willen de Gravinnetuin inrichten als moestuin – als een plek van rust en stilte voor de buurt, maar ook voor educatie. Daarbij sluiten we aan bij een eeuwenoude traditie, omdat er op de landgoederen ook altijd moestuinen aanwezig waren. Ook gravin Van Bylandt was een tuinliefhebber en had begin vorige eeuw op het landgoed diverse tuinen, waaronder een grote moestuin. Zij stelde regelmatig haar moestuin en kassen open, zodat mensen konden genieten van de tuin en het landgoed. Er is hierover zelfs een krantenberichtje uit de jaren dertig bewaard gebleven.’

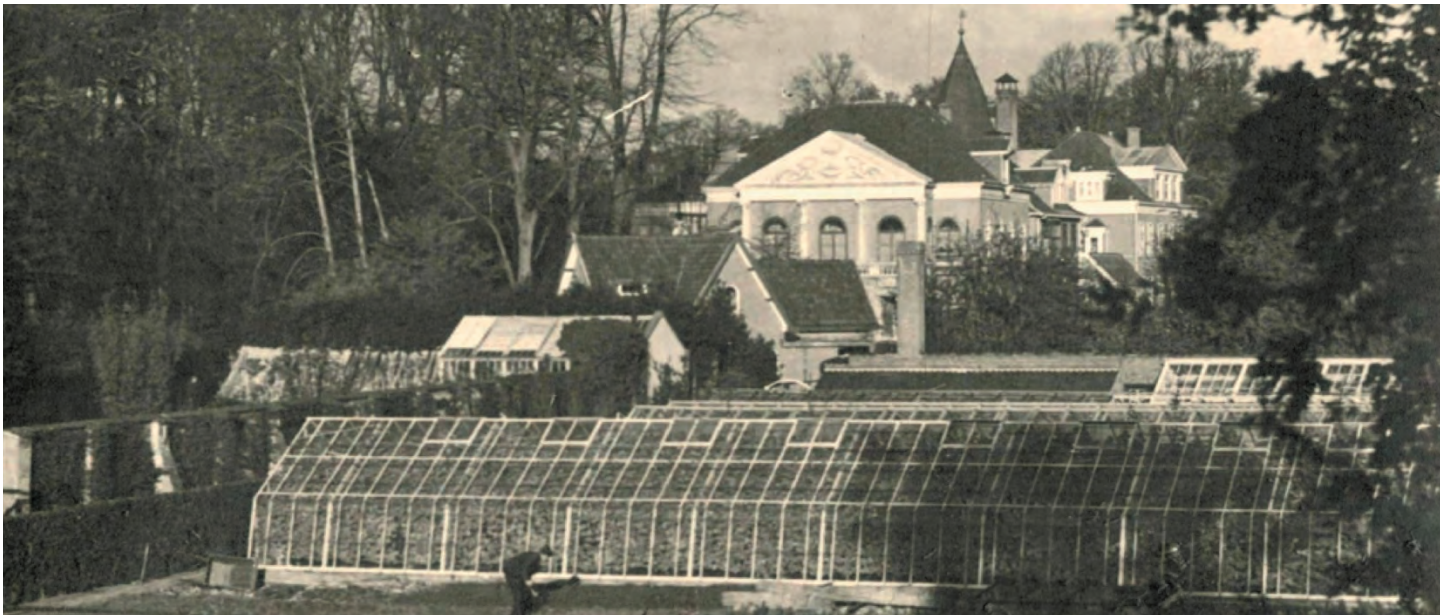
Vol enthousiasme vertelt Gerard over de plannen. ‘Samen met Stichting In Arcadië hebben we een plan ontwikkeld dat de oorspronkelijke tuinen zo veel mogelijk benadert. Zo grijpt het ontwerp van de moestuin terug op de 18e eeuw. Ook de rommelige strook langs de oude tuinmuur op de zonneweide wordt aangepakt. Tot voor de Tweede Wereldoorlog liep hier de moestuin tot aan de grens met de Oostduinlaan. Langs de muur komt nu

een kruiden- en bloemenzone. De muur zelf zal zodanig worden hersteld dat er weer leifruit langs kan groeien, zoals in de tijd van de gravin. Zo maken we de historische continuïteit zichtbaar. En de combinatie van bloemen en leifruit zal naar onze verwachting de biodiversiteit van het park ten gunste komen.’

Educatie is voor Gerard een belangrijk aspect van de plannen: ‘Het zichtbaar maken dat groente en fruit dichtbij groeien, is van grote educatieve betekenis. Ik weet hoe leuk mijn eigen kleinkinderen dat vinden. We gaan ons best doen om scholen uit de buurt te betrekken. Ik hoop dat zij hierheen komen en meewerken aan kleine projecten en met gerichte programma’s. Dat we nu tomaten en sperzieboontjes invliegen uit Afrika is een ramp voor klimaat en milieu. De moestuin laat iets zien van een toekomst waarin groente dicht bij huis geteeld wordt. Binnen de wijkvereniging vinden deze plannen ook gehoor. Maar het houdt niet op bij de jongeren. We willen ook vrijwilligers werven voor het onderhoud van de tuin, zodat deze voor én door de buurt wordt. We waarderen het zeer dat de wijkvereniging meehelpt om het proces te organiseren, ook door ons ruimte te geven op haar website.’

‘De ontwikkeling van de tuin zien we als een ontdekkingstocht, en dat doen we samen met de buurt’, legt Gerard uit. ‘We hopen een perspectief te schetsen dat we samen kunnen uitwerken. Daarom vinden we het heel belangrijk om goed naar anderen te luisteren en om te proberen elkaar te verstaan. Zo hadden we onlangs overleg met de Commissie Groen van de wijkvereniging. De commissie wees erop dat in twee bomen bij de tuinmuur respectievelijk een goudhaantje en een staartmees broeden. Die willen we natuurlijk niet verstoren en daarom passen we het plan aan.’

Als ik Gerard vraag naar de planning, antwoordt hij: ‘Ik ben een optimistisch van aard en denk dat een belangrijk deel van de tuin volgend jaar gerealiseerd is.’

Kassen en moestuinbedden op landgoed Oostduin-Arendsdorp rond 1930

Impressie van de moestuin

Tegelijkertijd zijn er op onderdelen officiële procedures nodig, zoals vergunningaanvragen, en die kosten tijd. Ook hebben we nog niet al het geld bij elkaar. De jaarlijkse onderhoudskosten kan de stichting uit haar exploitatie financieren. Voor de eenmalige kosten voor de aanleg van de tuin vragen we bijdragen van de overheid en particuliere fondsen.'

'De kern is dat we het samen willen doen', benadrukt Gerard nogmaals. 'Daarom doen we een oproep: vrijwilligers, doe mee! Van jong tot oud, iedereen is welkom. Aan deelname zit wel een criterium: die is vrijwillig, maar uiteraard niet vrijblijvend. Daarnaast nodigen we wijkgenoten van harte uit om hun herinneringen aan het landgoed met ons te delen. Die persoonlijke verhalen krijgen aandacht op onze website. Oostduin-Arendsdorp is immers van ons allemaal.'

Anne-Helene Borgts-Kooijmans

Meer informatie over de historie van het landgoed en de plannen voor de tuin vindt u op landgoedoostduin.nl.